

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI GIMNAZJUM Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W MIRCJU ROK SZKOLNY 2014/2015

PODSTAWA PRAWNA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W SZKOLE

Akty prawne obowiązujące przy konstruowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki:

1. Konstytucja RP

Art. 72: *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”.*

2. Konwencja o Prawach Dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.)

Art. 3 *„We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez polityczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”.*

Art. 19: *„Państwa- Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania”.*

Art. 33: *„Państwa- Strony będą podejmowały wszelkie odpowiedzialne kroki, w tym środki ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych, oraz w celu zapobiegania wykorzystywaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi”.*

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (nowelizacja rozporządzenia z 21 maja 2001r.)

W załączniku nr 2 do rozporządzenia z dnia 21 maja 2001r. wprowadza się następujący zapis:

Par. 2 ust. 1: Statut szkoły określa w szczególności:

Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach. (...)

Ust. 2 Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt.1 uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół:

„Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- Szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego,*
- Program Wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli,*
- Program Profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.”*

Szkolny zestaw programów nauczania, Program Wychowawczy szkoły oraz Program Profilaktyki tworzą spójną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (nowelizacja z dnia 26 października 2000r.)

7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Założenia programu

Niniejszy program profilaktyki powstał, by przeciwdziałać negatywnym zjawiskom. Jego nadrzędnym celem jest zwiększenie ilości i jakości oddziaływań profilaktycznych, w szczególności w zakresie ochrony zdrowia i redukcji antyspołecznych zachowań młodzieży.

Szkolny Program Profilaktyki jest to program działań dydaktycznych i wychowawczych obejmujących całą społeczność szkolną (uczniów, rodziców, nauczycieli) w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, skonstruowany dla naszej szkoły i dostosowany

do jej potrzeb, oparty na diagnozie, stanowiący spójną całość z programem nauczania i programem wychowawczym szkoły. W ramach realizacji programu profilaktyki chcemy przygotować młodzież do zdrowego, beзнаłogowego, twórczego życia. Życia w zgodzie ze sobą i innymi ludźmi.

W przygotowaniu wzięto pod uwagę wyniki dotychczasowej pracy wychowawczej, zjawiska z którymi stykali się nauczyciele i wychowawcy w ramach lekcji, wycieczek oraz na które wskazywały wyniki ankiet, wywiadów środowiskowych. Obserwacje oraz wszelkie formy pracy pedagogicznej.

Powyższe doświadczenia wskazują na występowanie takich niepożądanych zjawisk jak:

- wagary,
- wulgaryzmy,
- wandalizm,
- agresja,
- palenie papierosów,
- próby wymuszenia,
- zagrożenie narkomanią i alkoholizmem.
- Cyberprzemoc.

Pracą profilaktyczną należy objąć:

- całą społeczność uczniowską,
- rodziców i całe rodziny.

Realizacja programu winna spoczywać w rękach wszystkich nauczycieli, wychowawców, którzy przy pomocy pedagoga szkolnego, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych instytucji wspomagających pracę szkoły będą realizować treści ujęte w programie.

Biorąc pod uwagę wyniki obecnych doświadczeń pedagogicznych w naszej szkole proponujemy realizację następujących celów:

- tworzenie bezpiecznej atmosfery w szkole,
- poznawanie się wzajemnie uczniów oraz budowanie zaufania między uczniami, a nauczycielami,
- ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole,
- uczenie zachowań dotyczących kultury życia codziennego,
- nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych,

- ćwiczenie umiejętności radzenia sobie z własnym stresem,
- nauka umiejętności radzenia sobie z sytuacjami problemowymi i rozwiązywanie konfliktów,
- poznawanie siebie w aspekcie wyboru zainteresowań oraz przyszłego zawodu,
- informowanie o szkodliwości używek oraz ukazywanie zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia (nikotynizm, alkoholizm, narkomania),
- pogłębienie wiedzy w zakresie zagrożeń (grupy destrukcyjne, przemoc, media-manipulacje),
- propagowanie zdrowego stylu życia i wartościowych rozrywek,
- zwiększenie aktywności rodziców we współpracy ze szkołą.

Proponowane metody pracy to:

- rozmowy,
- pogadanki,
- dyskusje,
- prelekcje,
- dzielenie się doświadczeniami,
- pokazy,
- konkursy,
- filmy, spektakle
- warsztaty,
- ankiety,
- metody aktywizujące – gazetki, drama, rysunek
- wywiady,

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Plan działań profilaktycznych:

Działania skierowane do uczniów wszystkich klas:

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki. 	Wychowawcy klas	IX-X
Budowanie pozytywnego klimatu społecznego w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie bezpiecznego klimatu, poprzez wyposażenie nauczycieli w wiedzę, materiały informacyjne oraz umiejętności tworzenia wspierających relacji interpersonalnych. • Tworzenie narzędzi do diagnozy problemów wychowawczych oraz monitorowania klimatu społecznego w szkole. • Zajęcia integracyjne w klasach pierwszych. 	<p style="text-align: center;">Wszyscy nauczyciele</p> <p style="text-align: center;">Zespół wychowawczy</p>	Cały rok
Edukacja prozdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie w szkole środowiska wolnego od nikotynizmu, przeciwdziałanie alkoholizmowi i używaniu innych substancji psychoaktywnych poprzez realizację programów profilaktycznych oraz różnego rodzaju kampanii prozdrowotnych. • Propagowanie zdrowego stylu życia (bulimia, anoreksja), higiena osobista • Zajęcia pozalekcyjne, wycieczki, rajdy, • Promowanie sportów, (uatrakcyjnienie zajęć przez wprowadzenie gry w badmintona) • Zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego, • Kampania „Trzymaj Formę”. Propagowanie zdrowej żywności, kształtowanie umiejętności właściwego doboru produktów żywnościowych, przeciwdziałanie otyłości • Zajęcia świetlicowe 	<p style="text-align: center;">Wychowawcy klas, nauczyciele WF, biologii i inni, Pielęgniarka szkolna, Pedagog szkolny Dietetyk SANEPID</p>	Cały rok

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Realizacja elementów programu doradztwa zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć dotyczących orientacji zawodowej, wyboru dalszego kształcenia, edukacji zawodowej, planowania kariery. 	M. Kruk J. Zalewska S. Ziewiecki	Cały rok
Kontrolowanie agresji poprzez działania zapobiegawcze i pracę wychowawczą	<ul style="list-style-type: none"> • Określenie form pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w szkole. • Mediacje rówieśnicze jako sposób rozwiązywania konfliktów. • Motywująca funkcja oceny z zachowania. • Zwrócenie uwagi na agresję słowną i wulgaryzmy wśród młodzieży. • Zapoznanie młodzieży ze skutkami prawnymi oraz psychologicznymi przemocy fizycznej, psychicznej w tym cyberprzemocy. • Przeprowadzenie we wszystkich klasach programu „Veto wobec przemocy” mającego na celu przeciwdziałanie agresji. 	Pedagog Wychowawcy Policjant	Cały rok
Przeciwdziałanie wagarom oraz dbałość o dyscyplinę	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzanie obecności na każdej lekcji, • Rozliczanie opuszczonych godzin, • Prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi, • Spotkania informacyjne z rodzicami • Stały kontakt z rodzicami. 	Wszyscy nauczyciele	Według planu
Poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń.	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta diagnozująca, • Sporządzanie listy uczniów wymagających pomocy, • Rozmowy z uczniami, • Rozmowy z rodzicami, • Wywiady środowiskowe, • Współpraca z GOPS. 	Wychowawcy klas, Pedagog szkolny.	IX-X
Współpraca z samorządem uczniowskim	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia. • Rozwiązywanie problemów wychowawczych z udziałem rzecznika praw ucznia. 	Wychowawcy, Pedagog, Rzecznik praw ucznia, opiekun rzecznika praw ucznia	Cały rok

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Poszanowanie i tolerancja dla niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none"> • Program „Jesteśmy razem”, • Dzień Integracji. 	A.Kawalec I.Gralec J.Zalewska B. Kowalska	W trakcie roku szkolnego
Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie rodziców z programem profilaktycznym, • Informowanie o dostępnych formach pomocy, • Wymiana informacji, • Wspólne organizowanie imprez szkolnych, • Udział w projektach, imprezach uroczystościach środowiskowych. • Pedagogizacja rodziców, • Zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych, • Organizowanie spotkań warsztatowych z rodzicami na wybrane tematy- warsztaty nt. komunikacji rodziców z dziećmi przeprowadzone przez pedagoga szkolnego oraz pracowników Stowarzyszenia „Przystań” 	Wychowawcy klas, Pedagog szkolny, Specjaliści.	W trakcie całego roku szkolnego
Pomoc uczniom mającym kłopoty w nauce i zachowaniu	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktu z poradniami specjalistycznymi, • Spotkania indywidualne z rodzicami, • Spotkania indywidualne z uczniami, • Współpraca z kuratorami. • Zajęcia socjoterapeutyczne. 	Pedagog szkolny	Wg potrzeb
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie wychowania, profilaktyki i interwencji	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie z Radą Rodziców, • Indywidualne konsultacje, • Wzajemna wymiana informacji. • Spotkania zespołu wychowawczego • Spotkania z policjantem specjalistą do spraw nieletnich na temat skutków prawnych czynów karalnych, 	Dyrektor szkoły, Wychowawcy klas, Pedagog szkolny.	Wg potrzeb

Programy profilaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów profilaktycznych „Nikotyna legalny narkotyk”, „Żyję bez ryzyka AIDS”, „Szkoła wolna od narkotyków”, „Alkohol, chemiczna pułapka” 	pedagog szkolny.	W trakcie całego roku szkolnego
Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmów z serii „lekcje przestrogi” n.t. uzależnień od alkoholu, narkotyków, sekt, komputera	<ul style="list-style-type: none"> Projekcja filmów p.t. „Życie pod murem”, „Obietnica”, „Oni”, „TV story”, „W sidłach”. 	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.	W trakcie całego roku szkolnego
Szkolne Koło Wolontariatu jako forma działalności na rzecz słabszych i potrzebujących pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie akcji pomocowych na rzecz dzieci oraz osób starszych. 	pedagog szkolny, I.Gralec	W trakcie całego roku szkolnego
Udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej	<ul style="list-style-type: none"> Objęcie uczniów pomocą psychologiczno- pedagogiczną w formie zajęć wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, rozwijających uzdolnienia, rozmów indywidualnych mających na celu niwelowanie napięć wewn. związanych ze stresem szkolnym lub trudną sytuacją rodzinną Pomoc koleżeńska w nauce. 	Nauczyciele dyrekcja pedagog szkolny	W trakcie całego roku szkolnego
Realizacja programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”	<p>Realizacja celu głównego Programu: Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach .</p> <p>Realizacja programu obejmuje następujące obszary:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kreowanie zdrowego, przyjaznego i bezpiecznego środowiska szkoły Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży 	Wychowawcy, Pedagog szkolny A. Minda B. Kowalska	W trakcie całego roku szkolnego

Działania skierowane do uczniów klas **pierwszych** gimnazjum:

Główne zadania do realizacji w klasie pierwszej to:

- poznanie uczniów,
- integracja zespołu klasowego oraz zespołu rodziców,
- wypracowanie form współpracy z rodzicami.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Zintegrowanie zespołu klasowego.	<ul style="list-style-type: none"> • Ustalenie z klasą kontraktu, który uwzględni zasady obowiązujące obie strony uczeń – nauczyciel. • Godziny wychowawcze poświęcone lepszemu poznaniu się uczniów. Zajęcia integracyjne. 	Wychowawcy klas	IX-X
Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, mobbingowi	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne dla klasy (ogniska), • Wycieczki, rajdy, • Zajęcia z zakresu komunikacji interpersonalnej. 	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.	Zgodnie z planem wychowawczym i programem imprez szkolnych
Kształtowanie umiejętności pracy w grupie	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z zakresu komunikacji werbalnej, niewerbalnej (warsztaty), • Budowanie zaufania do innych, poszanowania odmienności. 	Wychowawcy klas.	X-XI
Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw empatii i zaufania	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie imprez klasowych w celu bliższego poznania się (wycieczki, dyskoteki, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia). 	Wychowawcy klas.	Według planu
Zapoznanie z przyczynami i skutkami palenia nikotyny przez młodzież.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu „Nikotyna legalny narkotyk”. 	Pedagog szkolny.	Według planu

Działania skierowane do uczniów klas **drugich** gimnazjum:

Istotnymi tematami do realizowania w klasie drugiej są:

- Profilaktyka uzależnień,
- Profilaktyka zachowań agresywnych.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
<p>Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sztukę odmawiania - wzajemne wspieranie, - werbalizację potrzeb. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z asertywności, • Konkursy, filmy i ich omawianie. • Spotkanie z policjantem n.t. skutków przekraczania prawa przez młodzież. 	<p>Wychowawcy klas Pedagog szkolny</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>
<p>Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznawanie swoich mocnych stron, - docenianie własnych sukcesów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie kół zainteresowań umożliwiających uczniom rozwijanie talentów, umiejętności, uzdolnień. • Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, naukowych, sportowych) poprzez nagrody, pochwały. 	<p>Wychowawcy klas Wszyscy nauczyciele</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>
<p>Uświadamianie młodzieży zagrożeń związanych z uzależnieniami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej. • Organizacja i udział uczniów w konkursach dotyczących uzależnień, • Przygotowanie gazetek tematycznych przeciwdziałającym uzależnieniom, • Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na wszystkich zajęciach i przedmiotach, • Realizacja programu „Żyję bez ryzyka AIDS”. 	<p>Wychowawcy klas Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>

Działania skierowane do uczniów klas **trzecich** gimnazjum:

Istotnymi tematami do realizowania w klasie drugiej są:

- Podejmowanie przez młodzież decyzji o wyborze kierunku swojego kształcenia, czyli pierwszej decyzji zawodowej,
- Egzamin gimnazjalny.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> • Godziny wychowawcze dotyczące właściwych wyborów, • Działalność w organizacjach szkolnych. 	Wychowawcy klas	W trakcie całego roku szkolnego
Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z policją. • Godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia, odpowiedzialności za ich lekceważenie. 	Wychowawcy klas Pedagog szkolny	W trakcie całego roku szkolnego
Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień poprzez: - informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień, - zwalczanie mitów na temat uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> • Godziny wychowawcze na temat społecznych i zdrowotnych skutków uzależnień. • Filmy o uzależnieniach i dyskusje na godzinach wychowawczych, • Realizacja programu „szkoła wolna od narkotyków”. 	Wychowawcy klas Pedagog szkolny	W trakcie całego roku szkolnego
Przygotowanie uczniów do wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w Dniach Otwartych Szkół. • Udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie ponadgimnazjalnym (gazetki informacyjne, informatory). 	Wychowawcy klas Pedagog szkolny	W trakcie całego roku szkolnego

Założone efekty:

- Wypracowanie prawidłowej komunikacji w grupie,
- Nabycie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych środkach psychoaktywnych,
- Nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo,
- Zdobycie wiedzy na temat skutków prawnych i społecznych używania środków psychoaktywnych,
- Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami,
- Nauczenie się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi,
- Zdobycie umiejętności dokonywania wartościowych i sensownych wyborów w życiu.
- Nawiązanie ścisłej współpracy z rodzicami uczniów.

Profilaktyka to nie tylko specjalnie prowadzone zajęcia. Uznajemy za bardzo ważny codzienny kontakt ucznia z nauczycielem. Oczekujemy, że postawy nauczycieli charakteryzowane jako profilaktyczne (tj. stawianie wymagań na miarę możliwości uczniów, budowanie grupy, zachęcanie do współpracy, motywowanie przez odkrywanie mocnych stron uczniów, uczenie metodami aktywizującymi, twórcze podejście do tematu) w efekcie zaowocują zmniejszeniem ilości niepowodzeń szkolnych i drugoroczności.

Ewaluacja

Program zakłada badanie sytuacji wychowawczej uczniów przed i po zakończeniu nauki w szkole przez:

- Ankiety,
- Wskaźniki ilościowe (aktywność uczniów na kołach zainteresowań, imprezach klasowych i szkolnych, programy, konkursy, itp.),
- Wskaźniki jakościowe (zaangażowanie uczniów w działalność szkoły),
- Obserwacja oraz rozmowy nauczycieli z uczniami i rodzicami (pozyskanie informacji zwrotnej).
-

*Program zatwierdzony do realizacji uchwałą nr 7/2014
Rady Pedagogicznej w dn. 15.09.2014r.*